

ROOSEVELT HOČE IMETI KONTROLO NAD INDUSTRIJO

PREDSEDNIK JE POZVAL DRŽAVE, NAJ ČIMPREJ GLASUJEJO O PREKLICU 18. AMENDMENTA

Vlada namerava izdati za javna dela tri tisoč tristo milijonov dolarjev. — Kongres podpira predsednika v njegovi nameri. — Ako bo prohibicija preklicana, bo mnogo dosedanjih davkov odpadlo. Predsednik Roosevelt je podpisal predlogo glede Muscle Shoals.

WASHINGTON, D. C., 18. maja. — Danes je predsednik podpisal takozvano Muscle Shoals predlogo, s katero bodo opravljena v tek ogromna javna dela v dolini reke Tennessee. Istočasno je pa tudi opozoril spekulante z zemljišči, ki skušajo izrabljati v svoje sebične namene ta velikopotezni vladni program.

Ko je predsednik predlogo podpisal, je izročil poročilo senatorju Norrisu iz Nebraske, ki se je dvanajst let vztrajno boril za uveljavljenje tega načrta. Pri tem je rekel: —

— Ta nova postava označuje razdobje v zgodovini našega narodnega življenja. To je spomenik, postavljen na čast dvanajst let trajajočemu boju, ki ga je bojeval narod proti Združenim silam monopolov in človeškega pohlepa.

WASHINGTON, D. C., 18. maja. — Predsednik Roosevelt je kongresu predložil drzen načrt, da bi spravi v zvezo vlado z industrijo dežele, da bi s tem pospešil prosperiteto. Demokratska stranka je takoj obljubila svojo pomoč.

Z značilno in dramatično kretnjo je predsednik zahteval skoro neomejeno oblast, da prisili obnovev industrije in da se prične izvrševati najboljšejši načrt za javna dela.

Kongresni voditelji so takoj pričeli zbirati svoje pristaše, in kongresnik Doughton je takoj predlagal, da se zaslišavanja skrajšajo, kolikor mogoče, da bo osnutek postavbe že takoj prihodnji teden predložen skupnemu kongresu.

Predsednik je zahteval, da se nalože novi davki za obrestovanje in odplačevanje bondov, ki jih bo vlada izdala v vrednosti \$3,300,000,000 za javna dela, obenem pa je prosil za dovoljenje, da se morejo ti davki opustiti, ako bi po odpravi 18. amendmenta prihajalo dovolj dohodkov od davkov na opojne pijače.

Značilne so njegove besede glede preklica 18. dodatka k ustavi. Predsednik je namreč rekel:

— "Kadarkoli je odprava 18. amendmenta, ki je sedaj v rokah zveznih držav, sprejeta in je izveden preklic Volsteadove postave, naj ti davki odpadejo. Davčne postavbe, ki so bile v veljavi pred prohibicijo, bodo nato zopet stopile v veljavo in bodo prispevale dovolj, da bo mogoče preklicati vsečasne davke ki so potrebni za zopetno zaposlenje delavcev."

Predloga, katero je dolgo časa sestavljal posebni odbor, katerega je imenoval predsednik Roosevelt, je označena kot sredstvo za povzdiglo industrije, za pospeševanje dovoljenega tekmovanja in za financiranje koristnih javnih del.

Ta revolucionarni korak je podkrepljen z izjavo, da obstoji narodna potreba, ki ima za posledico razširjeno brezposelnost in razbito industrijo, kar oboje obtežuje meddržavno trgovino, ogroža narodovo blagostanje in izpodkopuje standard življenja ameriškega naroda.

"Sedaj nočem predlagati nikakih določenih davkov," pravi predsednik dalje, "toda upam, da bo kongres skrbno razpravljaj o finančnem načrtu, da bo mogel ob pričetku prihodnjega tedna že predlagati davke, katere smatram za najprimernejše in ki bodo obenem najmanjše breme našega naroda. Ako do tedaj ne bo ničesar zaključenega, ali pa da pred-

Vstaši na Kubi postajajo aktivni

RAZMERE V INDUSTRIJI SE BOLJŠAJO

Velika naročila za železniški most. — V Gary je bilo sprejetih 3000 delavcev. — Železna industrija je zaposlena.

Gary, Ind., 18. maja. — V plavžih v Gary Steel Mill so prižgali ognje in zopet je pričelo delati nad 3000 delavcev.

Gary jeklene tovarne so dobile naročil za 75.000 ton jekla. Pa tudi tovarne za železniške voze, farmerske stroje in druge jeklene predmete so dobile mnogo naročil.

Izboljšanje v jeklarski industriji se je sedaj pokazalo prvič, odkar je v času depresije od 100 tisoč mestnega prebivalstva bila tretina odvisna od javne podpore.

Gary jeklarna je dobila naročilo za veliki železni most v San Francisco. Ta tovarna ima sedaj dovolj naročil, da bodo ognji gorili celo leto. Gary tovarna je sprejela za most naročila 75.000 ton, United States Steel Company v Pittsburghu pa 35.000 ton.

Toda Gary ni edino mesto na severozapadu, ki ima korist od železne industrije, temveč je še 250.000 ljudi, ki se posredno ali neposredno preživljajo s delom v tej industriji, v East Chicago, Hammond in Whiting.

V Hammond je American Sheet and Tin Plate Company zgradila tovarno za pol milijona dolarjev in namerava zgraditi še eno tovarno.

Vsed izboljšanja razmer v železniški industriji bo zaposlenih še mnogo več delavcev, ko bodo tovarne ladje na Velikih jezerih pričele prevažati na tisoče ton železne rude iz Minnesote in Michiganu in ko bodo dolgi vlaki dovažali premog iz držav Illinois in Indiana.

GANDHIJEVO ZDRAVSTVENO STANJE

Poona, Indija, 18. maja. — Znan indijski voditelj Mahatma Gandhi se že drugi teden postavlja, in ko ga je danes zdravnik preiskal, je rekel, da je zdrav kot povprečen človek pri štiridesetih letih. Po zdravnikovem mnenju bo Gandhi srečno preživel svojo gladovno stavko.

lagani davki ne bi bili zadostni, tedaj nameravam predložiti v tej zadevi svoje priporočilo."

Svojo poslanico na kongres končuje predsednik z besedami: "Konečno hočemo še povdariti dejstvo, da narekuje te predloge velika potreba in da je vsled tega nujno potrebno, da se čim prej prične kampanja za zopetno zaposlenje kar največ ljudi, da preprečimo še večje trpljenje, podpiramo pa trgovsko izboljšanje in izboljšamo razmere."

Določbe postavnega načrta za državno kontrolo vseh industrij imajo namen odpraviti vse nedovoljeno tekmovanje med industrijami, olajšati nezaposlenost, izboljšati delavski položaj in gospodarstvo privesti na prejšnje stališče.

JAPONSKA NASPROTUJE PREDLOGOM

Japonci ne morejo sprejeti Rooseveltovih predlogov. — Amerikanci beže iz vojnega ozemlja.

Tokio, Japonska, 18. maja. — Japonski militarizem je mnenja, da predlogi predsednika Roosevelta glede razorožitve in svetovnega miru niso primerni za Daljni iztok.

Posebno so Japonci nasprotni Rooseveltovemu priporočilu, da naj bi ne bilo nobeni državi dovoljeno poslati svoje vojaštvo čez mejo v kako tujo državo. Razmere v Aziji Japonci ne dovoljujejo, da bi se vklonila tej zahtevi.

Japonska vlada bo Rooseveltove predloge sicer načelno sprejela, toda s takimi izjavami, da bodo njih zahteve za Japonsko neveljavne. Navidezno bo Japonska predloge sprejela, v resnici pa jih bo zavrgla. Posebno ne bo Japonska privolila v to, da bi bili Rooseveltovi nasveti uporabljeni v kitajsko-japonskem sporu.

Najbolj bo Japonska nasprotovala zahtevi, da nobena vojska ne sme prestopiti meje svoje države. Pri tem se bo Japonska izgovarjala, da je bila pri svojih vojaških operacijah v Mandžuriji in severni Kitajski prisiljena zaradi samoobranbe. Zatrjevala bo, kot je zatrjevala doslej, da je morala z vojaštvom posredovati na Kitajskem, ker so razmere na Kitajskem take, da ogrožajo njeno varnost.

Peiping, Kitajska, 18. maja. — Ker se vsled japonskega prodiranja z dveh strani kitajske utrdb rušijo, zapuščajo Amerikanci Tungčow in beže v Peiping.

V Peiping je prišlo 80 ameriških dečkov in deklet iz metodistiške šole v Tungčowu.

Tungčow, ki se nahaja 25 milj vzhodno od Peipinga, leži na poti japonskega prodiranja od vzhoda.

Japonci so zavzeli mesto Miyun. Kitajski poveljnik general Wan Fu-lin je pobegnil iz Tongšana v Tientsin.

Kitajska vlada v Nankingu skuša doseči z Japonci sporazum, da ne bi zavzeli Peipinga.

KAZEN ZA ZLOČIN

Dedham, Mass., 18. maja. — Porota je spoznala danes Ahmeda Osmana krivim umora po prvem redu, ker je na božični dan posilil in usmrtil devetletno Nellie Keras. Sodisce ga bo obsojilo na smrt.

VLADARJI ODGOVARJAJO PREDSEDNIKU

Roosevelt dobiva odgovore od vladarjev. — Potrjujejo sprejem poslanice. — Vsi jo odobrujejo.

Washington, D. C., 18. maja. — Iz Bele hiše se naznanja, da je predsednik Roosevelt prejel potrdila o prejemu poslanice, katero je razposlal vsem vladarjem sveta v ponedeljek, od naslednjih vladarjev in predsednikov:

Angleški kralj Jurij V.: — Zahvaljujem se vam za važno poslanico, katero sem izročil svoji vladi v naročilo, da jo vzame v pretes.

Francoski predsednik Lebrun: — Sprejel sem vašo poslanico, katero ste blagovolili poslati v svoji lastnosti kot predsednik Združenih držav. Zahvaljujem se vam za to sporočilo. Izrekam svoje čestitke k globokim čustvom, ki so vam jo narekovala v vaši goreči ljubezni do miru in v iskreni želji za gospodarsko ozdravitev narodov. Vlada francoske republike bo razpravljala o sporočilu v sličnem duhu in s skupnimi željami.

Avstrijski predsednik Wilhelm Miklas: — Hvalčno potrjujem sprejem vaših kar najvažnejših predlogov, ki imajo za cilj učinkovito vpostavitve svetovnega mira. Predloge sem izročil avstrijski vladi v resno in natančno razmotrivanje, čegar izid bo takoj poročan vaši ekscelenci.

Švedski kralj Gustav: — Iskreno se udeležujem vaših upanj, da se v tem trenutku vsi narodi združijo v skupnem delu za politični in gospodarski mir.

Norveški kralj Haakon: — Posvetoval sem se s svojim ministrskim predsednikom glede vaše brožavke in vam morem reči, gospod predsednik, da se moja vlada strinja z vašim pozivom, kar mi daje veliko veselje, da vam morem naznaniti.

Nizozemska kraljica Viljemina: — Nizozemski je pripravljena storiti z drugimi narodi sveta korake, ki jih vi priporočate: Prihodnja gospodarska konferenca more biti zagotovljena o dejanski in odkriti podpori moje vlade.

Švicarski predsednik Schulthess: — Zvezni svet, ki je razpravljal o vaši poslanici z globokim zanimanjem, izraža čustvo švicarskega naroda s tem, da pozdravlja vaše novo prizadevanje, ki ima namen preprečiti, da se razorožitvena konferenca ne konča z neuspehom, kar bi ogrozilo mir celega sveta in kar bi pustilo malo upanja za ugoden uspeh londonske gospodarske konference.

Letski predsednik Kviesis: — Uljudno vam naznanjam, da je Letška pripravljena pridružiti se k uresničenju za vaše predlagane visoke cilje.

Mehiški predsednik Rodriguez: — Popolnoma se strinjam z vašim naziranjem in s štirimi določenimi točkami, katere označujete kot bistven cilj razorožitvene konference, kar bo mehiške delegacije v Ženevi podpirala.

V VČERAJSNJIH SPOPADIH JE PADLO NAD STO OSEB

HAVANA, Kuba, 18. maja. — Vstaši so vpriporili drzen napad na mesto Lamaya, ki je oddaljeno trideset milj od Santiaga. Druge vstaške tolpe so prodirale ob obali v provinci Santa Clara ter napadale zvezne čete. Boji so zahtevali kakih sto človeških žrtev.

Ko so vstaši napadli mesto Lamayo, ni bila zvezna garnizija prav nič pripravljena. Vstaši so poglani vojske v beg, se polastili zalog in municije ter se razkropili po deželi.

Iz Las Tunas poročajo, da se je tolpa vstašev polastila mesta Omaha, ki se nahaja vzhodno od Victorije.

Oblasti pravijo, da je to najbolj nevarno organiziran revolucionarni izbruh proti Machadovi vladi iz leta 1931.

Col. Hernandez, vojaški načelnik Santa Clara, je danes sprejel v vojaško službo 240 mož, s katerimi upa zatreti v svojem okraju vstaško gibanje. Vstašem poveljujejo neznani vojaški izvedenci. Iz zvezne armade desertirajo vsak dan večje število vojakov.

Miami, Fla., 18. maja. — Dasi so kubanski revolucionarni voditelji danes odločno zanimali, da bi bili v zvezi z zadnjo vstajo, se je iz precej zanesljivega vira izvedelo, da vstašem poveljuje Mario Mendez, nekdanji bivšega predsednika Menocala.

FARMERSKI ŠTRAJK SE NE BO OBNESEL

Državne oblasti so aretirale tristo piketov. — Prva smrtna žrtev v farmskem štrajku.

Milwaukee, Wis., 18. maja. — Miličarji so danes v bližini Appletona izvajali "zmago" nad štrajkujočimi farmerji. Oblasti imajo dovolj vzroka za domnevo, da je štrajk zlomljen in da bodo mesta države Wisconsin kmalu dobila potrebne množine mleka.

Farmerji, ki so vprižarjali štrajk, da bi dobili za mleko višje cene, pa pravijo, da še niso poraženi.

Danes je zahteval štrajk prvo smrtno žrtev. 50-letni farmer William Dickmann je skušal ustaviti truck mleka, ki je bil namenjen za Milwaukee. Šofer se pa ni brigal za njegove kliče. Ker se je famer preveč približal trucku, je bil do smrti povožen.

Oblasti so aretirale nad 350 farmerjev, ki so ustavljali truske. Poslale so jih v Shawano v neko okrajno delavnico, ki služi za začasno koncentracijsko taborišče.

KONVENCIJA VETERANOV

Med njimi ne pride do nikakega sporazuma. — Odločno so odklonili delo v gozdovih. — Iz Washingtona bodo odšli v ponedeljek.

Washington, D. C., 18. maja. Po celodnevni seji je veteranska arbad zopet razcepljena v dva tabora in sicer zaradi pomoči farmerjem.

Dvakrat je predsednik konvencije George A. Brady ukazal igrati "Star Spangled Banner", da je sejo zopet pomiril.

Okoli 200 veteranov je kričalo iz dvorane Washington Auditorium, ko je večina delegatov odobrila resolucijo, ki odobruje pomoč za farmerje in nezaposlene.

Malo prej so vsi veterani soglasno odobrili predlog, da se takoj izplačajo veteranski certifikati terda se takoj obnovi podpora pohabljenecem, ki je bila znizana vsled nove postavbe o narodnem gospodarstvu.

Prvo važno opravilo konvencije je bilo, da so delegati zavrgli ponudbo predsednika Roosevelta za delo v gozdovih. One delegate, ki so se priglasili, da so pripravljani delati v gozdu, je bilo komaj slišati. Črna J. C. Carterja, ki je hotel govoriti v prilog ponudbe za delo v gozdovih, so prevpili s klici "ven z njim!" in "ubijte ga!"

Sredi vroče debate je Robert R. Jackson iz New Yorka predlagal, da se Brady odstavi kot predsednik konvencije, ker proti nekaterim delegatom ni bil pravičen.

Ko so nekateri delegati pričeli po končani seji na hodniku razdeljevati komunistični list "The Daily Workers", jih je Albert Wood, ki se je boril v ameriški, angleški, francoski, kitajski in nikaraguanski armadi, pometal na ulico.

Konvencija je sklenila, da so delegati razidejo iz taborišča v Fort Hunt v ponedeljek po zajtrku.

Taborišče v Fort Hunt, kjer je bilo pripravljanih 8000 postelj, prišlo pa je samo 1200 veteranov, bo izpremenjeno v taborišče za one veterane, ki so pripravljani sprejeti dela v gozdovih.

FRANC. ZBORNICA ODOBRILA POGODBO

Pariz, Francija, 18. maja. — Poslanska zbornica je danes soglasno odobrila francosko-rusko nenapadalno pogodbo, katero je meseca novembra lanskega leta podpisal v imenu Francije ministrski predsednik Herriot.

Peter Zgaga

Idrijski žlikrofi bi me kmal premamili, da bi se vabilu odzvala. Nerad, toda resneje na ljubo mojim prijateljem, priznati, da živi tam moja ožja rojakinja Mrs. Hudales, ki me bita pripravi te izredne jedi. Či jaz napravim žlikrofe, so prav okusni, toda z njejimi se nikakor ne dajo primerjati. Nu, ih bama pa paliti.

Pa še eno so mi sporočili odtan namreč, da je moj prijatelj, velik in slaven ribič Martinez, ujel tak veliko ribo da radi pomanjkanja pristoja ne morem povedati, kakšna velika je bila.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ANTON ČEHOV:

STAVA

I.
Bila je temna jesenska noč. Stari bankir je razburjeno hodil po kabinetu in se spominjal, kako je pred petnajstimi leti priredil zabavo. Na tej zabavi se je zbralo mnogih umnih ljudi, ki so vodili zanimive pogovore. Med drugim so govorili tudi o smrti kazni. Gostje med katerimi je bilo mnogo učencev, inženjerskih, so po večini odklanjali smrtno kazen. Trdili so, da je ta vrsta kazni zastarela, nedostojna krščanskih držav in nevarna. Po mnenju nekaterih izmed njih bilo treba smrtno kazen zamenjati z doživetjem ječe.

"Jaz se z vami ne strinjam," je dejal gostitelj bankir: "Nicer ni sem izkusil niti smrtne kazni niti doživetja ječe, ali če je mogoče, so diti a priori, tedaj je po mojem smrtna kazen pravnejša in bolj človeška kot pa doživetje ječe. Kateri razlog je hujši? Tisti, ki vas ubije v nekaj minutah ali tisti, ki letiska iz vas življenje nekaj let?"

"Oho je enako nenaravno," je dejal nekdo izmed gostov, "zato ima oboje isti smoter — uprati življenje. Država ni — Bog. In mi na pravice jemati tega, česar ne more vrniti, tudi če bi hotela."

"I smrtna kazen in doživetje ječe sta enako nenaravni, no, če bi mi bilo izbirati med obema, tedaj bi si izvolil poslednjo. Živeti kakorkoli je boljše, kot pa sploh ne živeti."

Zivahen hrup se je avignil. Bankir, ki je bil takrat še mlajši in vihravejši, je nenadoma ves iz sebe udaril s pestjo po mizi in zaklical mlademu juristu: "Ni res! Stavim dva milijona, da ne bi vzdržali niti pet let v zaporu!"

"Če mislite to resno," je odvrnil jurist, "tedaj sprejemam stavo, da bom odsedel ne pet, ampak petnajst let."

"Petnaest! Drži!" je kričnil bankir. "Gospoda, jaz stavim dva milijona!"

"Dobro je! Vi zastavite milijone, a jaz svojo svobodo!" je dejal jurist.

In ta barbarska, nesmiselna stava je obveljala. Bankir, ki takrat ni vedel, kaj bi s svojimi milijoni, razvajan in lahkomisel, je bil ves vzneljen radi stave. Pri obedu se je navedel iz jurista in govoril:

"Spametujte se vendar, mladi mož, dokler ne bo prepozno. Zame sta dva milijona malenkost, vi pa ste v nevarnosti, da izgubite troje ali četvero najlepših let svojega življenja. Tri ali štiri pravim, ker ne boste vzdržali več. In ne pozabite, da je prostovoljna ječa precej hujša kot pa prisilna! Misel, da imate vsako minuto pravico niti na svobodo, vam bo otrovala vse vaše prebivanje v celici. Da smilit se mi!"

In sedaj se je bankir, nervozno stopajoč iz kota v kot, spominjal vsega tega in se spraševal:

"Čemu ta stava? Kakšno korist imam od tega, da je jurist izgubil petnajst let življenja in da jaz zavrem dva milijona? Ali more to

dokazati ljudem, da je smrtna kazen hujša ali boljše od doživetja ječe? Ne in ne! Neumnost in nesmisel. Z moje strani je bila stava prečernost s tega človeka, a s strani jurista — navadna lakomnost..."

Spominjal se je dalje na to, kaj se je zgodilo po opisani večeri. Sklenili so, da bo jurist predsedel svoja leta pod strogim nadzorstvom v hišici, ki je stala na bankirjevem vrtu. Dogovorili so se, da petnajst let ne bo imel pravice stopiti čez prag svoje celice, videti živih ljudi, slišati človeških glasov in dobiti pismo in dnevnikov. Dovolili pa so mu imeti klavir, citati knjige, pisati pisma, piti vino in kaditi tobak. Z zunanjim svetom ne bo smel občeati drugače kot molče skozi malo okence, vzdane v ta namen. Vse kar bi rabil, knjige, note, vino in drugo, bo mogel naročiti po lističu v poljubni množini, a le skozi okence. Dogovor je bil v vse podrobnosti in je obvezoval jurista, da odsedi natančno petnajst let od 12. ure 14. novembra 1885 leta. Vsa najmanjši poskus jurista, da bi prekršil pogoje, bi rešil bankirja obveznosti, da bi mu plačal dva milijona.

Prvo leto je jurist, kolikor je mogel, sediti po njegovih kratkih pismih, silno trpel zaradi samote in dolgočasje. Iz njegove celice so udarjali dan in noč zvoki klavirja. Vino in tobaku se je odrekel. Vino — je pisal — vzneta želja, a želja so prvi sovražniki jetnikov; razen tega da ni nič bolj zoprednega kot piti dobro vino in nikogar ne videti. A tobak da v njegovi celici kvari zrak. Prvo leto so pošiljali juristu knjige večinoma lahke vsebine: romane s srečnimi ljubavnimi zapletljivi, kriminalne in fantastične povesti, kzerije itd.

Drugo leto je klavir v celici že utihnil in jurist je v pismih naročal le klasične. Peto leto se je znova oglašal klavir in jetnik je zaprosil vina. Tisti, ki so ga opazovali skozi okence, so pravili, da je vse to leto le jedel, pil in ležal na postelji, čisto zehal in se srdito razgovarjal sam s seboj. Knjig ni čital. Včasih ponoči je sedel in pisal, pisal vse noč do jutra in zjutraj raztrgal na kosce vse, kar je napisal. Slišali niso samo enkrat, kako je jokal.

Drugo polovico šestega leta se je jetnik z vno lotil učenja tujih jezikov, filozofije in zgodovine. Hlastno se je oprijel teh znanosti, tako da je bankir zanj komaj sproti nabavljati knjige. V štirih letih je po njegovih željah naročil okoli 600 knjig. V tej dobi je bankir prejel od svojega jetnika tole pismo:

"Dragi moj ječar! Pišem vam te vrstice v šestih jezikih. Pokažite jih učenim ljudem! Naj jih berejo. In če ne bodo našli niti ene napake, vas prosim, ukažite na vrta ustreliti. Ta strel mi bo povedal, da moj trud ni bil zaman. Geniji vseh vekov in vseh krajev govorijo v različnih jezikih, a v vseh

gori en plamen. O, če bi vedeli, kakšno srčno uživa moja duša, ker jih razumem!"

Jetnikova želja se je izpolnila. Bankir se je čudno zdelo, da more človek, ki je v štirih letih prebral šeststo knjig potratiti skoro eno leto za čitanje ene same lahko razumljive knjige. Po Evangeliju so prišle na vrsto zgodovine religije in bogoslovje.

Poslednji dve leti zapora je jetnik veliko bral, a brez vsake izbire. Zanimal se je za prirodoslovne znanosti ali je prošil za Byrona ali Shakespearea. Pošiljal je tudi taka pisma, v katerih je prosil, naj mu pošlje kemijo, medicinski učbenik, roman in kak filozofski ali bogoslovni traktat.

Zdelo se je kot da bi tonil po morju sredi ladijskih razbitin in se lovil zdaj za eno, zdaj zopet za drugo desko.

II.

Starec bankir se je spominjal na vse to in si je mislil:

"Jutri ob 12. uri bo svoboden. Po dogovoru mu bom moral izplačati dva milijona. In če mi jih plačam, je vse izgubljeno!"

Pred petnajstimi leti ni vedel, kam bi s svojimi milijoni, sedaj pa se je bal celo vprašati se, česa ima več — denarja ali dolgov. Hazardna igra na borzi, predrzne spekulacije in vihravost, ki ga ni zapustila niti na stara leta, so bili krivci, da je skopnelo njegovo bogastvo in neustrašni, ponosni bogataš se je prelevil v bankirja srednje vrste, ki je trepetal pri vsakem povišanju in znižanju papirjev.

"Prekleta stava!" je mrmral starec in se v obupni grabil za glavo. Zakaj ta človek ni umrl! Še le štirideset let ima! Vzel mi bo poslednje, se oženil in se veselil življenja ter igral na borzi. Jaz pa, berač, ga bom z zavistjo gledal in moral poslušati vsak dan vedno isto frazo: "Vam sem dolžan svojo srečo, dovolite mi, da vam pomagam!" "Ne, to je preveč! Edina rešitev pred polomom in sramoto je smrt tega človeka!"

Nekje je udarilo tri. Bankir je pristopil: v hiši so vsi spali in čul je, kako je pred oknom šumelo drevo. Tiho je vzel iz nožničnice omare ključ vrta, ki se niso odprla petnajst let, oblekel si plašč in šel.

Na vrta je bilo temno in hladno. Dež je padal. Rezka, mrzla burja je zavijala okrog hiše in ni dala miru drevmu. Bankir je napel oči, pa ni videl ne zemlje ne belih kipcev ne vrtnih koč in ne dreves. Nameril se je k hišici in dvakrat poklical stražarja. Nobenega odgovora! Očividno, stražar se je zatekel pred burjo kam v kuhinjo ali v evetljenjak in tam zaspal.

"Če bom mogel izvršiti svojo namero, bo sum padel najprej na stražarja," je pomislil starec.

V temi je otipal stopnice in vrata ter vstopil v prednjo sobo. Nato je oprezno prižgal vžigalico in pogledal v tesni hodnik. Žive duše ni bilo. Tam je stala razbita lesena postelja in v kotu je temnela železna pečica. Pečati na vratih, ki so vodila v samotno celico, so bili celi.

Ko je vžigalica ugasnila, je starec, drgetajoč od razburjenja, pogledal skozi okence.

V celici je motno brlela sveča. Sam ječnik je sedel za mizo. Videl je le njegovo glavo, lase in roke. Na mizi, na dveh stoli in na skrinji poleg mize so ležale odprte knjige.

Pet minut je minulo, a jetnik se ni niti ganil. Petnajstletna ječa ga je naučila sedeti nepremično. Bankir je potkal s prstom na okence, a jetnik tudi na tekanje ni odgovoril niti z eno kretnjo. Tedaj je bankir previdno strgal z vrat pečate in vtaknil ključ v zarjavelo ključavnico. Ko ga je obgnil, ga je spreletelo po vsem životu in vrata so začrkljale. Bankir je pričakoval, da mu bo takoj udaril na ušesa krik začenja, a minule so tri minute in za vrata je bilo prav tako

Tragična smrt pilota podporočnika Knapa.

Iz Zemuna je prispela v Cerkljico vest, da je pilot podporočnik Alojzij Knap tragično preminil. Domačini, med katerimi je bil zelo priljubljen, so ga videli še predmursko jesen ko je delal nad Cerkljico z avionom drzne akrobatke vaje. Zalostna vest o nenadni smrti je hudo prizadela njegove starše, brate in sestre, katerim je bil pokojnik v veliko oporo.

5. maja popoldne se je vršil v Zemunu pogreb tragično preminulega mladega oficirja z vsemi vojaškimi častmi.

Alozij Knap je bil po rodu iz Cerkljice, po domače Klemenov. Stel je komaj 29 let. Kot 18-leten mladenič je šel v pilotsko šolo v Kragujevac, ki jo je dovršil z odliko. V Zemunu je služboval skoro pet let in je tam z odliko dovršil oficirski izpit za pilota lovca.

Novi grobovi.

Na zagrebški kliniki je umrl diplomirani tehnik Ivo Trontelj, uradnik drž. železnice iz Ljubljane.

V Vernebu je umrl posestnik in gostilničar Anton Cerar.

V Poljanah je umrl trgovec Rudolf Antonič, star 39 let.

V celjski bolnici je umrl 63-letni posestnik Martin Čede iz Založ pri Polzeli.

Uboj na plesu.

6. maja je stal pred malim senatom okrožnega sodišča komaj 23-letni delavec Viktor Kosi iz Nove Ksi pri Ptuj, obtožen uboja tovariša Franca Meznariča. Zločin se je zgodil 27. februarja t. j. zvečer na domači veselici pri posestniku Petru Cvetku v Novi vasi. Tamkaj je namreč plesala z domačimi fanti Kosičeva izvoljenka, kar je razburilo ljubosumnega fanta tako zelo, da se je v družbi svojih prijateljev Mihe Pešca in Stefana Hamerška najprej napil v nekem vinotoku, nato pa prišel na ples v Cvetkovo hišo in

prišel izzivati in pretepati vsakogar, kdor je prišel mimo njega. Seveda fantje tega niso trpeli in nastal je pretep, med katerim sta prešla Kosičeva tovariša precej batin. Med tem pa je prišel mimo Kosiča tudi F. Meznarič, kateremu je Kosi zasidil nož globoko v levo stran prsi. Meznarič je omahnil na tla, nakar je bil prepeljan v ptujsko bolnico, kjer je še isto noč zaradi izkrvavitve izdihnil. Kosi se je zagovarjal s silobranom, senat pa ga je zaradi zločina uboja obsodil na 8 let težke ječe in trajno izgubo državljskih pravic.

Političen atentat v Cerkljah.

4. maja okrog 23. ure je prebujala močna detonacija vaščane znane dolenske vasice Cerklje v Krki iz globokega spanja. Razburjeno ljudstvo je prihitalo iz hiš pred poslopje osnovne šole, ki stoji tik državne ceste. Hkrati je prišel iz šolskega poslopja upravitelj šole Ludvik Kabaj, ki je prestrašen pojasnil množici, da je nekdo vrzel skozi okno njegovega stanovanja v pritličju bombo, odnosno primitivno napravljen peklenski stroj, ki je takoj po padcu v sobo eksplodiral in poškodoval stanovanje in pohištvo, a k vsej sreči ni nokogar ranil. O dodku alarmirani ožročni iz bližnje Krške vasi so takoj pohiteli pod vodstvom narednika Leopolda Valenčiča v Cerklje, cernirali šolsko poslopje in pričeli intenzivno preiskavo. Bomba, ki so jo zločinci vrgli skozi drugo pritlično okno na desni strani poslopja, je bila napravljena iz bukovnega debla, dolga nad pol metra, okovana z železnimi obroči in je tehtala nad 10 kg. Skozi sredino tega panja je bila izdobljena 35 cm globoka luknja v premru par cm, v katero so storičili napeljavni žigalno vrvice. Storičile tega zločina so vrvice zažgali, nato pa zaglali peklensko napravo skozi zaprta okna v stanovanju. Učinek je bil zelo velik. K sreči je lega

zakonskih postelj in postelje 11. letne hčerke Slavice tako, da eksplodirala ni dosegla spečih. Tako je strahoviti pok poškodoval le strop, okno, zavese in uničil nekaj delov pohištva, predvsem psiho. Takoj je tudi pričelo goreti pod hčerkino posteljo in po podu. Ogenj pa so starši hitro pogasili in tako oteli hčerki življenje. Toda otrok sam gaže znake prestalega strahu in bati se je, da zločin zapusti na otroku hude posledice. V velikem razburjenju je šolski upravitelj oddal proti oknu nekaj strelov, ki pa niso zadeli.

Orožniki, ki so vso noč in še naslednje dopoldne vršili hišne preiskave in poizvedbe, so okrog polnočnega aretirali kot najino sumljivega 20-letnega Alojzija Srpiča, hlapca pri posestniku Jožetu Žibertu. Hlapec je takoj po aretaciji prosil komandirja Valenčiča, naj ga izpusti, nakar da mu izdal vse pri zločinu udeležene skrivke. Toda tej prošnji orožniki niso ugodili, nakar je Srpič vendar izdal svoje poudaje.

Označil je za glavnega krivca 23-letnega Franca Gramca iz sosednje vasi Gazice in 17-letnega Ivana Videniča iz Cerklje, oba sta kmečka sinova. Vsi trije zločinci so pri konfrontiranju priznali brezdušno zločinstvo, ki edino po izrednem naključju ni zahtevalo nedolžnih človeških žrtv. Bomba sta vrzla skozi okno Franca Gramca in Alojzija Srpiča, dočim je Videnci stal pod bližnjim kozolecem na straži. Kaj je dovelo te mladeniče, da so zasnovali in izvedli tako razborno podel zločin, bo dognala v najkrajšem času vsestranska preiskava.

Glavni zarotnik Franca Gramca pravi, da ga je do zločina dovelo to, ker "vaščani žele imeti v vasi bolj katoliškega učitelja, kakor je sedanjí". Splošno mnenje prebivalcev vsega Krškega polja pa je, da so bili ti mladi kmetjski fantje zgodnj orožje v rokah drugih oseb, ki imajo predvsem interes, da se tamonjši šolski upravitelj ukloni iz Cerklje.

Vsi trije aretiranci so bili odprežani z močno orožniško eskorto v Krško, odkoder bodo v prihodnjih dneh pripeljali v zaporo novomeškega okrožnega sodišča.

Ljudstvo se nad takim zločinskim početjem močno gneza. Pomnimo pa, da je bil to že drugi napad na šolskega upravitelja v Cerkljah.

Obsodba župnika Marka Kranjca

Lani septembra so se vršile ženske demonstracije pred sreskim načelnstvom v Konjicah. Proti številnim obdolženkam se je vršila razprava meseca marca pred konjiškimi sodiščem in so bile obdolženke po večini obsodene na večje in manjše kazni. Ko so zapuščale na dan razprave, so dvomno in prišle pred sodišče, pristopil k njim župnik Marko Kranjc, ki je prišel ta dan v Konjice, in vzkliknil: "Le korajžje, le korajžje, ženske, saj to je za vas! Ste lahko ponosne na to!" Zaradi tega dejanja je bil obtoženec obsodjen pri konjiškem sodišču 29. aprila na 200 Din denarne kazni, odnosno 5 dni zapora.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1.

in knjige Vam bodo poslale naravnost na dom.

Naročila sprejema:

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York, N. Y.

ra, in povračilo stroškov nepogojno. Obtoženec je dejal, da je zanimal, vendar so priče obtožene obremenile.

NENADARJEN DIJAK NAJ OSTANE DOMA

Dunajska vlada je izdala naslednji ukaz, ki zadeva izključitev iz šol nesposobnih dijakov. Dijaki, ki so v izpričevah za katerikoli razred nižje srednje šole več kakor v polovici predmetov I. skupine prešli "nezadostno", kakor tudi dijaki, ki so bili nezadostno kvalificirani v treh ali več predmetih I. skupine v katerikoli razredu višje srednje šole, nimajo pravice ponavljati razreda na istem zavodu, na kateremkoli v Avstriji.

Pri odhodu napise razrednik v njihovo izpričevalec tole pripombo: "Dijak je zapustil zavod radi nezadostnega uspeha v učenju, ponavljanje razreda je nedopustno." Dijakom, ki so dobili več kakor dva nezadostna reda iz predmetov I. skupine, je prepovedano vpisati se na drugo srednjo šolo z različnim nimenim nactom. Noben dijak ne sme več kakor enkrat ponavljati en razred.

KRALJICA LEPOTE PRI MOŽILA PLANTAŽE

Če nimajo mednarodne lepote tekme nobenega drugega smisla, kakor seznanjati moške z neznanimi lepoticami, treba reči, da to naloge temeljito izpolnjujejo. Doslej so se namreč že mnoge "kraljice lepote" dobro omotile, čeprav so izšle iz siromskih razmer.

Pravkar poročajo iz Sumatre, da je tam našla ideal svojega življenja Herta Haentjiena, "Miss Avstrija 1931". Omožila se bo s posestnikom plantaže Daanom van Tengbergenom, ki ima na Sumatri ogromne plantaže in orientalsko razkošno palačo. Ženin se je seznanil s svojo nevesto v Amsterdamu in se je zaljubil vanjo na prvi pogled.

Vsakurstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse našo dolgoletno skušnjo Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

(Glasnikjevanje na 4. strani.)

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18 Street

New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Splošna Knjižnica:

- St. 1. (Ivan Albrecht) Samojlov, življenjska povest, 104 str., broširano 35
St. 2. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del., broš. 105 strani 35
St. 3. (Cvetko Golar) Poletno klanje, izbrane pesmi, 194 str., broširano 30
St. 4. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 5. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 6. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 7. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 8. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 9. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 10. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 11. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 12. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 13. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 14. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 15. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 16. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 17. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 18. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 19. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 20. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 21. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 22. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 23. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 24. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 25. (Novak) Ljubosumnost 30

- St. 26. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 27. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 28. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 29. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 30. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 31. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 32. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 33. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 34. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 35. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 36. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 37. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 38. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 39. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 40. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 41. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 42. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 43. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 44. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 45. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 46. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 47. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 48. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 49. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 50. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 51. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 52. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 53. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 54. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 55. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 56. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 57. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 58. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 59. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 60. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 61. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 62. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 63. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 64. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 65. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 66. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 67. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 68. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 69. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 70. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 71. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 72. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 73. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 74. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 75. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 76. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 77. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 78. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 79. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 80. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 81. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 82. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 83. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 84. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 85. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 86. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 87. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 88. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 89. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 90. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 91. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 92. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 93. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 94. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 95. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 96. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 97. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 98. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 99. (Novak) Ljubosumnost 30
St. 100. (Novak) Ljubosumnost 30

DEDSČINA

ROMAN
IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

23

Konečno Mertens zadovoljno skomča razgovor in pravi smeje: — Zdaj pa greva zopet k damam. Moja hči bo že huda, da sem vas tako dolgo zadržal.

Ralf na to na ponovno namigavanje ne odgovori, toda kri mu stopi v glavo.

Mertens je bil pripravljen plačati visoko ceno, da si ga pridobi za svoje orodje, ker je tako neprikrito mugal z roko svoje hčere. Prepričan je bil, da ima svojega bodočega zeta popolnoma v svojih rokah. Toda v tem se je varal. Toda Jolanda ni hotel zaplesti v zmoto; moral je biti previden, ako jo je hotel prepričati, da nikdar ne misli na ta, da bi jo kdaj zaprosil za njeno roko. Njegovo sree je hodilo drugo pot.

Ko se oba gosposla vrmeta k damama na terasi, gleda Jolanda ježno čez knjigo, ki jo je brala.

— Nad eno uro si dr. Bernda pribil v svojo pisarno, papa, medtem ko sva se me z mano strahovito dolgočasili in to ne lepo.

Mertens si smeje menca roke.

— Služba je služba. In Jolanda, kot hči trgovca, bi morala to vedeti.

Kot hči trgovca pa tudi vem, da se ob nedeljah ne sklepajo nikake kupčije. Zdaj pa hočem sama priti do svoje pravice. Gospod doktor, sedaj pa vas bom odpeljala na izprehod skozi gozd. Eno uro imava še časa do čaja, kaj ne, mama?

Gospa Melanija nevoljno pogleda na uro: Najrajši bi bila Jolanda prepovedala iti sama z Ralfom, ker je o tem sama odločila in se ji ni zdelo prav. Toda predobro je vedela, da se Jolanda za to ne bi zmenila. Poleg tega pa je tudi imela Ralfa zelo rada, tako da bi ga prav z veseljem sprejela na svoje sree kot zeta. Naj tedaj Jolanda poskusi svojo srečo. Nekoliko negotovo, in skoro, kot bi jo prosila za oproščanje, pravi mati:

— Dobro, še imata eno uro časa do čaja.

Ralf bi se rad odtegnil Jolandini družbi, zato ji naglo reče:

— Gospode ne smem več nadlegovati. Čas je že, da se poslovim.

— O, gospod doktor, boste vendar še pili z nami čaj; o kakem motenju ni nikakega govora. Toda — če mogoče rajši sedite tukaj na terasi in se hočete z nami pogovarjati?

— Ne, ne, mama; dovolj dolgo sem sedela in gospod doktor tudi; zdaj bova malo stekla v gozd, kaj ne, gospod doktor?

Ralf bi bil mnogo rajši sprejel povabilo gospodinje, ker se pač ni več mogel izogniti prijaznemu vabilu na čaj; ko bi pa Jolandi odrekel, bi jo mogoče užalil in tega ni hotel. In tako se prikloni in pravi uljudno:

— Tudi jaz se prav rad nekoliko premikam, milostljiva gospa in sem milostljivi gospici hvaležen, da mi hoče k temu pomagati.

Jolanda ga brez obotavljanja prime za roko in ga smeje potegnje za seboj. Artur Mertens z zadovoljnim obrazom gleda za obema, nato pa, kot bi ga obšel posebno ljubazljiv občutek, položi obe roki v naročje svoje žene in pravi:

— Torej, Melanija, ali bi ti dr. Bernd ne ugajal kot zet?

S sramežljivim, pa veselim nasmehom ga pogleda.

— Artur, ali res misliš, da kaj gleda na Jo?

— No, — kako naj bi ne gledal! Saj je vendar nečakinja Juri-ja Rodenberga.

Z negotovim pogledom se ozre vanj.

— Dr. Bernda je ravno tako težko spoznati kot tebe.

Mertens požre slino in se zave, da je rekel nekaj nespametnega.

— Samo tako mislim; poglavito je, da se Jo zanima zanj in o tem nama prav nič ne prikriva.

Gospa Melanija vzdihne.

— Jo je preveč moderna; pogosto njenega obnašanja kar ne morem razumeti.

— Pusti jo, Melanija, saj ve, kaj hoče. In dandanes ima mladina druge pojme, kot tedaj ko sva midva bila mlada.

— Čudim se, Artur, da o tem tako resno razmišljaš; saj si bil spočetka tako zelo proti temu, ko je Jo o tem govorila.

Artur ji boža roko.

— Ali misliš da sem brez srca? Svoje otroke hočem vendar videti srečne.

Melanija se mu ovije okoli vratu.

— Ti, dragi ljubi mož; kako sem vesela, da se bo vse izteklo brez bojev. Dr. Bernda sem vedno cenila; njegov značaj je zelo pri- kupljiv. In želim, da bi Jo navdile svojim modernim nazorom postala tako staromodno srečna kot njena mati.

— Artur je bil dovolj nesramen, da je bil prepričan, da je svojo ženo v resnici osrečil. In z nekako zlobno brezbrzičnostjo pravi:

— Bodi brez skrbi; postala bo najmanj tako srečna kot ti, če- tudi na drug način.

Jo hodi ob Ralfovi strani skozi gozd, ki je bil popolnoma miren in brez vsakega živga bitja. Od delavskih hiš ju nikdo ni mogel vi- deti, ker ju je zakrivalo visoko drevje. Sem in tam sta videla samo grič z Rodenbergo vilo in za njo še višje hribe. Ralfovi pogledi so željno leteli k lepi hiši na griču. Želel si je daleč proč od Jo- lande. Koliko rajši bi bil sedaj tam gori v družbi Eve Marije. Ta lepi pomladni dan je bil tako zelo primeren, da bi ga preživel z lu- beznjivim in ljubljanim človekom. Toda poslušati je moral govo- rico tega tako nesimpatičnega bitja.

— Tako molčite, gospod doktor; ali smem vprašati, kod se iz- prehajajo vaše misli? — vpraša nenadoma nekoliko ostro.

Zbudi se iz svoje zatopljenosti in se nekoliko nasmeje.

— Mislim sem na to, da bo v nekaj urah konec te lepe nedelje. Človek se ves teden veseli na njo, toda vedno tako naglo mine.

S svojimi drznimi črnimi očmi ga pogleda od nog do glave.

— Torej sta se vendarle veselili na to nedeljo? To je lepo, kar mi poveste.

— Ali nisem drugače še nič lepega povedal, milostljiva go- spica?

— Ne!

— Potem moram sam sebe ozmernati, kajti mladi dami je tre- ba vedno govoriti lepe stvari.

— Dobro, potem pa navedemite zamujeno. Vedno ste tako strašno natančni v svojih besedah in tega kar ne morem trpeti.

— Zelo mi je žal, da sem pri vas zbudil nezadovoljnost do mene.

— Potem kar hitro popravite in mi povejte kaj lepega.

— Na primer, da primerjam ta krasni pomladanski dan z mla- do damo.

— S katero mlado damo? — ga vpraša kometno.

Ralf se ji prikloni.

— Samo ena je navzoča.

— Tedaj velja za poklon menit?

— Gotovo.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije.

Samomor.

V Baički Palanki se je obesil 66-letni Ivan Hrastnik z Dunaja. V Baički Palanki, kamor je bil pri- šel pred 52 leti, je imel hišo in po- sestvo, ki ga je hotel prodati, da bi se vrnil na Dunaj. Ker pa ni mogel dobiti potnega lista, je za- čel pijančevati, dokler ni zapil vsega denarja.

Bogat ribolov.

Sušski ribiči so imeli zadnje dni zelo dober lov. Pred dnevi so ujeli 3500 kg tunina, te dni pa o- krog 200 manjših tunov v težki okrog 1500 kg.

Nepravica je ustrelil.

Posednik Tanasija Lačanić iz Sombora se je v gostilni sprl s Francem Koscičem in ga po pre- piru s puško v roki čakal pred go- stilno. Ko so se vrata odprla, je Lačanić sprožil, namestu Kosci- ča je pa zadel cigana Jovana Gu- bico, ki se je zgrudil mrtev.

Pri razpravi pred sodiščem v Somboru se je Lačanić zagovar- jal, da cigana ni hotel usmrtiti. Obsojen je bil na 7 let težke ječe.

Tisočaki v žito.

Kmet Pavel Považan iz vasi Te- merina blizu Starega Bečaja je prodal žito in najel delavce, da bi napolnili vreče. Ko so delavci polnili vreče, so našli v žitu 51 tisočakov. Gospodar se je začudil, kako so prišli tisočaki v žito, ker jih je bil spravlil drugam.

Žena rodila — tobak.

V Slatini pri Ključnu so imeli te dni zanimiv dogodek s tiho- tapstvom tobaka, ki prica, kako iznajdljivi so tihotapei. Ko je pri- šla patrolja pred neko hišo, je ti- hotapec naročil ženi, naj skrije tobak pod krilo in leže v poste- ljo ter se dela, kakor da je tik pred porodom. Žena je moza ubo- gala. Orožniki ji pa niso verjeli. Policali so soseda, ki je ženo ti- hotapeca Franjčiča preiskala. Ko je žena vstala, so padli od nje ve- liki svežnji tobaka in s tem je bil "porod" pri kraju.

Razbojnik Alojz Horvat ubit.

Že večkrat je bilo poročano o zločasnem razbojniku Alojzu Horvatu, ki je bil nedavno areti- ran, te dni je pa hotel orožnikom v Bijelini pobeigniti, pa je bil na- begu ustreljen.

Ljubica odvetnika aretirana.

V Zagrebu so aretirali te dni ljubico znanega sleparskega od- vetnika dr. Josija Ribolija Mici- ko Novosel, ki se je izdajala za Marijo Šestak. Aretirana je bila po povratku iz Rima, kamor je pobeignil dr. Riboli.

Ljubavna tragedija.

Pretrpetljiva tragedija ljubezni in ljubosumnosti se je odigrala v Zagrebu, kjer je policijski stra- žnik Ivan Klobučar z revolverjem ustrelil svojo prijateljico Slavico Rejčič, potem je pa pogljal se se- bi v glavo. Fant je bil za- ljubljen v Slavico, ki ga pa ni marala. Oba sta bila takoj mr- tva.

STAVA

(Nadaljevanje s 2. strani.)

tiho kot poprej. Odločil se je in vstopil.

Za mizo je nepremično sedel člo- vek, prav nič podoben navadnim ljudem. To je bil okostnjak, zavil v kožo, z dolgimi ženskimi kodri z gosto sivo brado. Lice je bilo žolto- rumeno s prstenosivim odtokom, obraz vpadel in roka, s katero si je podpiral glavo, je bila tenka in suha, da jo je bilo žalostno pogle- dati. Lasje so se mu že posrebrili in pri pogledu na ta izmognani o- braz ne bi nihče verjel, da ima še le štirideset let. Spal je.... Pred nje- govo sklonjeno glavo je na mizi le- žal list papirja, na katerem je bilo nekaj napisano z drobnimi črkami.

"Strašen človek!" je pomislil bankir. "Spi in najbrž vidi v sa- njah milijone! A dosti bi bilo, če bi zagrabil tega polumrtvega, ga vr- gel na posteljo in nalahko pridružil z blazino, pa bi niti najnatanč- nejša preiskava ne našla znakov nasilne smrti. Vendar preberimo najprej, kaj je tu napisal...."

Bankir je vzel z mize list in brai: "Jutri opoldne dobim svobodo in pravico občeati z ljudmi. A predno zapustim to celico in ugledam sonce, bi vam rad nekaj po- vedal.

Po čisti vesti in pred Bogom, ki me vidi, vam izjavljam, da prezi- ram i svobodo i življenje i zdrav- je, in vse to, kar vaše knjige ime- nujejo zemsko srečo.

Petnajst let sem z vnuem prou- čeval življenje. Res nisem videl ne zemlje ne ljudi, a iz vaših knjig sem pil dišeče vino, pel sem pesmi, po- dil sem se po šumah za jeleni in vepri, ljubil sem ženske.... Krasot- ce, prosjone kot oblaček, ustvarje- ne s čarovnjami vaših genijev — poetov, so me obiskovali ponoči in mi šepetale čudovite pravilice, da je bila pijana moja glava. V vaših knjigah sem se vzpenjal na visoke vrhove Mont Blanca in Elborusa in gledal od tod, kako je zjutraj vzha- jalo sonce in kako je zvečer zaliva- lo nebo, ocean in zemljo s skrivatim zlatom; videl sem zelene gozdove, polja, reke, jezera, mesta; slišal sem petje siren in pesem pastirskih

Sebe in ljubico ustrelil.

Kata Jelevtič iz vasi Joreca bli- zu Valandovega je bila bogata in lepa. Zato je imela mnogo snu- bačev, a zaljubila se je v siromaš- nega sosedovega sina Ivana Kra- sojeviča. Starši so bili seveda hu- di in niso hoteli o takem zetui ni- česar slišati. Dekle je hotelo po- begniti, pa jo je oče zaklenil v so- bo. Kljub temu pa je lepa Katja pobeignila s svojim fantom v bli- žnji gozd, kjer je Ivan najprej u- strelil njo, potem pa še sebe.

Cela družina zastrupljena s po- kvarjenim mesom.

V Jablanici blizu Kuršumlije se je zastrupila družina Stevina Milosavljeviča z mesom bolne svi- nje, ki si jo zaklali v zadnjem hipu, da ni poginila. Družina je imela za večerjo svežo svinjino in posledica je bila, da so vsi štirje otroci v strašnih mukah še iste- ga dne umrli, mater so pa prepe- ljali v bolnico, kjer ji bodo sku- šali rešiti življenje.

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT" (Spisal Janko Kač)

kar jih je izšlo po svetov- ni vojni, ima v zalogi

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Cena \$1.50

piščali, čutil sem krila duhov Zla, ki so priletela k meni, da mi govo- re o Bogu.... Ob vaših knjigah sem se metal v breždanje prepade, do- dal sem čudeže, ubijal, požigal me- sta, propovedoval nove vere, osvaja- ljal si prostrana kraljestva....

Vaše knjige so mi dale modrost. Vse to, kar je v dolgih stoletjih u- stvarila neutrušna človeška misel, je stlačeno v moji glavi in en sam maj- hen kupček. Vem, da sem modrejši ko vi.

In jaz preziram vaše knjige, pre- ziram vse dobrine sveta in tudi mo- drost. Vse je ničevno, minljivo in lažno kot sanje. Bodite ponosni, modri in prekrasni, smrt vaš vse- eno pomete ko poljske miši, in va- še potomstvo, zgodovina, nesmrtnost vaših genijev, vse bo oledenelo ali zgorelo skupaj s pisanim svetom.

Znoreli ste in hodite po napačni poti. Laž imate za resnico in odur- nost za lepoto. Začudili bi se, če bi iz čudnih vzrokov na jablanah in oranžah poglali kuščarji in žabe, ali če bi rože pričele dehteti kot de- liti prepoten konj — tako se tudi, jaz čudim vam, ki ste zamenjali ne- bo z zemljo. Ne razumem vas in no- čem vas razumeti!

Da vam z dejanjem dokažem svo- je preziranje do vsega tega, o čemer sanjate, se odrekam dvema milijo- noma, o katerih sem tudi jaz nekoč sanjal kot o rajju in ki jih sedaj pre- ziram. Zato bom ušel jutri odtod pet ur pred rokom, da na ta način prekršim dogovor...."

Ko je bankir to prečital, je po- ložil list na mizo, poljubil čudnega človeka na čelo, zaplakal in odšel iz celice. Nikdar prej, celo po strašnih izgubah na borzi ni čutil takega prezira do samega sebe kot sedaj. Ko je prišel domov, je legel v posteljo, a razburjenje in solze mu niso dale, da bi zaspal.

Zgodaj zjutraj je prihitel stražar in ga obvestil, da je človek, ki je živel v hišici, zlezal skozi okno na vrt in neznano kam izginil. Skupaj s slugami se je bankir takoj odpra- vil k hišici in ugotovil beg svoje- ga jetnika. Da ne bi vzbudil nepo- trebnih govorice, je vzel z mize list in ko se je vrnil v svojo sobo, ga je zaprl v nezgorljivo omara.

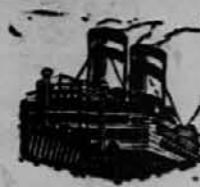
Prevod G. J.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE- ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO- TOVANJE

SHIPPING NEWS

20. maja: Conte Grande v Genoa

21. maja: Manhattan v Havre

22. maja: Conte di Savoia v Genoa

23. maja: Majestic v Cherbourg

24. maja: Minnetonka v Havre

25. maja: Veendam v Boulogne

26. maja: Ile de France v Havre

27. maja: Saturnia v Trst

28. maja: Aquitania v Cherbourg

29. maja: Europa v Bremen

30. maja: Europa v Bremen

31. maja: Hamburg v Cherbourg

1. junija: Pres. Roosevelt v Havre

2. junija: Olympia v Cherbourg

3. junija: Champlain v Havre

4. junija: Augustus v Genoa

5. junija: Volendam v Boulogne

6. junija: Leviathan v Cherbourg

7. junija: Deutschland v Cherbourg

8. junija: Berengaria v Cherbourg

9. junija: Lafayette v Havre

10. junija: Augustus v Genoa

11. junija: Minnetonka v Havre

12. junija: Veendam v Boulogne

13. junija: Champlain v Havre

14. junija: Rex v Genoa

15. junija: Berengaria v Cherbourg

16. junija: Hamburg v Cherbourg

17. junija: Pres. Roosevelt v Havre

18. junija: Olympia v Cherbourg

19. junija: Champlain v Havre

20. junija: Augustus v Genoa

21. junija: Minnetonka v Havre

22. junija: Veendam v Boulogne

23. junija: Champlain v Havre

24. junija: Rex v Genoa

25. junija: Berengaria v Cherbourg

26. junija: Hamburg v Cherbourg

27. junija: Pres. Roosevelt v Havre

28. junija: Olympia v Cherbourg

29. junija: Champlain v Havre

30. junija: Augustus v Genoa

31. junija: Minnetonka v Havre

1. julija: Veendam v Boulogne

2. julija: Champlain v Havre

3. julija: Rex v Genoa

4. julija: Berengaria v Cherbourg

5. julija: Hamburg v Cherbourg

6. julija: Pres. Roosevelt v Havre

7. julija: Olympia v Cherbourg

8. julija: Champlain v Havre

9. julija: Augustus v Genoa

10. julija: Minnetonka v Havre

11. julija: Veendam v Boulogne

12. julija: Champlain v Havre

13. julija: Rex v Genoa

14. julija: Berengaria v Cherbourg

15. julija: Hamburg v Cherbourg

16. julija: Pres. Roosevelt v Havre

17. julija: Olympia v Cherbourg

18. julija: Champlain v Havre

19. julija: Augustus v Genoa

20. julija: Minnetonka v Havre

21. julija: Veendam v Boulogne

22. julija: Champlain v Havre

23. julija: Rex v Genoa

24. julija: Berengaria v Cherbourg

25. julija: Hamburg v Cherbourg

26. julija: Pres. Roosevelt v Havre

27. julija: Olympia v Cherbourg

28. julija: Champlain v Havre

29. julija: Augustus v Genoa

30. julija: Minnetonka v Havre

31. julija: Veendam v Boulogne

1. avgusta: Champlain v Havre

2. avgusta: Rex v Genoa

3. avgusta: Berengaria v Cherbourg

4. avgusta: Hamburg v Cherbourg

5. avgusta: Pres. Roosevelt v Havre